

lesarabrøv

Leninisma og samfelag okkara

Okkum í Føroyum tørvar sanniliga samfelagsbroytingar. Okkum tørvar meiri rættvís, meiri javnað, greiðari politiskar skoðingar, visindaligar politiskar sanningar og stættarmeðvit. Politikkur í Føroyum hevur síðan sín uppruna verið sjónleikur, (tragikomikkur) persónliga útspillingar og litið annað. Hann hevur stutt sagt aldri verið politikkur. Ting okkara hevur verið ein barnagarður, har narrisuttir hava verið býttar út, og har vaksni menn hava klandrast uttan vit, skil ella politiskt meðvit. Ti er demokrati ella tingræði okkara ikki annað enn eitt onki týðandi spæl, sum eins væl kundi fyringildi í sjónleikarhúsinum við Dario Fo sum hævunda.

Men í seinastuni eru andstöður farnar at spira. Andstöður tryggja vanligu lív fólkaræðisins. Birta andsøgnir, tjak, politiskt stríð, sum kveikir liv í fólkaræðið. Vónir kveiktust í mongum vónbrostnum sálum, tá

»Kommunistisk flokkur Føroya« stovnaðist. Summi hildu, at her var talan um veruligan flokk av fólki, sum vildi stríðast fyri javnrættindi, sosialismu og frælslyndi. Samstundis hava vit hoyrt um Oyggjaframa (marx-leninistar), sum royna at koma fram at við vinstrasinnaðum politikki.

Men eftir at ein hevur lisið bløð teirra ARBEIÐ OG TÍÐINA so hugsar ein tíverri sum so, at her er ikki talan um nakra nýskapin í føroyskum politikki. Her eru somu tragikomisku láturligu ispeglarnir farnir at endurtaka atburðin hjá tingmumiinum. Hesi bæði bløð fáa sitt tilfar av at skjóta eftir hvørjum øðrum við frasum, bíbilskum sitatum og trúarsetningum, so at ein skuldi trúð at hetta vóru bløð hjá ymiskum bardagahópum hvitusunnusamkommunnar.

Tað sum fekk meg at triva í skrivimaskinuna var grein í SOSIALINUM hin 28. januar, nevnd »terrorisma, parlamentar-

isk yvirgongd ella Leninisma.« Lat meg tí byrja við at viðgera hesa grein. Henni væntar eitt sindur av kommentarum nevniliga.

At OFML-arar hava verið á skótaferð í Noregs fjøllum og fingið nýggj navn og lært at skjóta sum aðrir partisanar, tað ræðir okkum vónandi ikki. Vit hava flest øll spælt cowboy og indianarar sum litlir, og um hugurin heldur fram inni vaksnamannaaldur, so væl gagnist. Vit hava eisini verið skótar mangir av okkum, og har hava vit lært okkurt partisanhalloy. Stuttligt — men summir tóku tað álvarsliga. Men at fara at berjast partisankriggi móti NATO ella WARZAWA-londunum, við føroyskum leysakrútpistolum, tað man vera at flyta Vietnam eitt sindur ov nær Føroyum.

Óg hvør skjýtur fyrsta skotið av maskinbyrsuni? Formaður Havnar Arbeidsmannafelags? Ella... Nú ætli eg hvørki at

fara at ákæra Kommunistaflökkaklikuna ella OFML fyrri terroristiskar ætlanir, men greinskrivarin »skelkaður« í Sosialinum kann jú ikki annað enn taka undir við, at »Arbeidid« og felagar tess liva í dreymamyndini um at Havnar Arbeidsmannafelag stendur búgvíð við maskinpistolum til at gera kollvelting. Hetta er jú evnið í næstan hvørjum blaði haðani. »Føroyingar eru til reiðar at taka loysing við vápnamegi« segði umboðsmaður teirra í Íslandi 1. desember. Óg hvør er fyrstur? Arbeidsmannafelagið? Ella SUP-ERLAND???

Annað mál er, at um so skuldi verið, at ognarvaldið beitir vápn móti fólkinum, so er ikki annað at gera enn at verja seg. Um NATO og lögreglan og kapitalistarnir í Føroyum fara at skjóta arbeidsmenn sum leggja niður arbeiði og fara í verkfall, so er stóðan øðrvisi — tá er talan um borgarastrið. Men kann talan vera um hesa stóðu? Hon er møgulig. Major Jensen-golan týðir tann vegin, at NATO-herliðið

har uppi ætlar sær at blanda seg, um føroyingar ætla at taka ræðið yvir egnum landi. Óg lögreglummenn »okkara« (Quislingarnir) eru eftir »arbeisins« og »Magns« frágreiðing litið frægari — hvi skuldu teir annars vant seg at skjóta eftir fólki? Vit eru bert 40.000, elskaðu lögregluhetjur, so tá tit hava skotið okkum øll, hvønn ætla tit tá at skjóta? Hava tit ikki lisið ov nógvar cowboybøkur ella kriminalromanir? Heilavask er heilaskaði.

Fyri at gera langt tjak stutt: eg eri samdur við Lenini um metingar hansara um stóðuna í Russlandi 1917, og hann tók tann kjansin hann átti at taka, og sigraði tibetur.

Men hetta týðir ikki tað sama sum at hugsanir Lenins galda ævigt og hvørjum einasta samfelagi og hvar sum helst í hvørji sum helst stóðu. Hetta er dogmatisk hugsan, sum leiðir okkum inn í trúarlívið.

Vit eiga at skoða Lenin eins og aðrar søguligar persónar, vit eiga at døma hugmyndir hansara eftir teirri stóðu og teim søgu-

ligu umstøðum sum vóru galdandi tá. Hvørki Billy Graham ella Lenin eru ævigt galdandi, teir eru skaptir av søguligari og samfelagsliga umhvørvi teirra, og at »trúgvu« á setningar ella skrivtir teirra dogmatiskt, tað er fjart frá allari søguligari materialismu. Vit kunnu hvørki yvirføra setningar Lenins um russisku kollveltingina ella Ho Chi Min-hugsanir um Vietnam-stríðið á føroyskan politikk í 1978.

Ti politikkur í Føroyum i dag er ikki politikkur. Hann er tvætl, persónligheitir og barnagarðslótir. Vit hava kanska havt problemfrian frið alt ov leingi, vit hava gloymt álvaran í politikki. Stættarfeløgini eru eitt eiti, allir berjast móti hvørjum øðrum persónliga, spilla hvønn annan út, liggur onkur niðri, stendur tú uppi.

Fólkið er býtt segði ein gamal lögmaður. Men hvat kunnu vit gera við leninismuna? Ongin veit hvat hon er, ongin veit, hvat vit skulu gera við hana, og hon kann ikki brúkast.

Vita tygum.....

at FØROYA BANKI eisini kann avgreiða.....

m.a.

Skatt

S.E.V.

Telefon

Giro-inngjaldingar

og annars allar vanligar flytingar.

Vit kunnu hava hesi skjøl um hendi og so avgreiða gjøldini so hvørt.

FØROYA BANKI vil altíð, um tygum ynskja tað, vera leiðbeinari í figgjarspurningum.

Flytingar av peningi, runt knøttin, greiðir FØROYA BANKI fyri tygum, skjótt og væl.